

Opinnäytetyö AMK

Esittävä taide/ Musiikki

2019

Olivia Kyllönen

LAULUNOPISKELU: YOUTUBE-OPETUSVIDEOT VAI KONTAKTIOPETUS?

– Opetusvideoiden merkitys laulunopiskelussa ja oppimisprosessissa

OPINNÄYTETYÖ AMK | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Esittävä taide/ Musiikki

2019 | 24 sivua, 2 liitesivua

Kyllönen Olivia

LAULUNOPISKELU: YOUTUBE-OPETUSVIDEOT VAI KONTAKTIOPETUS?

– Opetusvideoiden merkitys laulunopiskelussa ja oppimisprosessissa

Tämä opinnäytetyö koostuu kirjallisesta ja taiteellisesta osuudesta. Taiteellinen osuus on Ramiron rooli W.A. Mozartin oopperassa La finta giardiniera. Ooppera esitettiin Turun Sigynsalissa 5.–9.4.2019.

Kirjallisen opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia YouTuben opetusvideoiden kautta tapahtuvaa laulun itseopiskelua vertailukohtana perinteiseen kontaktiopetukseen pohjautuva laulunopiskelu. Tarkastelun pohjana on opettajan ja oppilaan välisen vuorovaikutuksen merkitys oppimisprosessissa. YouTube-laulunopetusvideoista oppimismetodina ei ole vielä tehty paljon tutkimusta.

Nykyisin voi oppia melkein mitä tahansa YouTube-videoita katselemalla. Laulunopetusvideoita ja aihekanavia on YouTubessa paljon tarjolla ja laulamisen itseopiskelu on kehittynyt omaksi ilmiökseen ”tee se itse” -videokategorioissa. Voidaan sanoa, että YouTube on nykypäivän vastine perinteisille laulunopiskelun oppaille.

Opinnäytetyössä pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin: Mikä merkitys opetusvideoiden käytöllä on laulunopiskelussa? Voiko oppia kokonaisvaltaisesti laulamaan ainoastaan hyödyntämällä opetusvideoita? Millä tavalla se voisi vaikuttaa äänelliseen kehitykseen pidemmällä aikavälillä?

Opinnäytetyö sisältää laulunopettaja ja vokologi Maarit Auran haastattelun sekä laulunoppilaan kanssa tehdyn kokeilun, jossa analysoitiin videolaulutunnista sen hyviä ja huonoja puolia kokonaisvaltaisen laulunopiskelun kannalta. Lopuksi kuvataan hyvän laulunopetusvideon piirteitä.

ASIASANAT:

laulunopiskelu, vuorovaikutus, itseohjautuvuus, YouTuben opetusvideot, kontaktiopetus, laulunopetus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Performing Arts/ Music

2019 | 24 pages, 2 appendices

Kyllönen Olivia

SINGING LESSONS: YOUTUBE-VIDEOS OR CONTACT TEACHING?

– The significance of teaching videos in the studying and learning process of singing

This thesis consists of an artistic and a written part. The artistic part is the role of Ramiro in W.A Mozart's opera *La finta giardiniera*. The performances were held at the Sigyn Hall in Turku during 5th – 9th of April 2019.

The purpose of the written part of this thesis is to explore the self-instructive learning method through YouTube teaching videos about learning to sing. The perspective is the significance of interaction between the teacher and the student in the learning process of singing. Much study has not yet been made about learning to sing via YouTube teaching videos.

Nowadays you can learn almost anything watching YouTube videos. There are a lot of videos and different subject channels about singing and teaching singing available. Self-instructing in singing has become a phenomenon in the "do it yourself" -video categories. In a way YouTube has become the modern equivalent to traditional self-instruction guide books.

This written thesis attempts to answer the following questions: What is the significance of teaching videos in the learning process of singing? Can you learn to sing holistically using only YouTube teaching videos? In which ways could it affect one's development in singing in the long run?

This thesis contains singing teacher and vokologue Maarit Aura's interview as well as an experiment with a singing student who followed a YouTube video singing lesson. Her observations of following instructions from a video singing lesson were analyzed from the contact teaching point of view.

The beneficial aspects and the weaknesses of YouTube teaching videos are discussed and lastly the features of a successful YouTube video on teaching singing are described.

KEYWORDS:

learning to sing, interaction, self-instruction, teaching videos on YouTube, contact teaching, teaching singing

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 KONTAKTIOPETUS VAI ITSEOPISKELU?	7
2.1 Kontaktiopetuksen peruslähtökohta	7
2.1.1 Vuorovaikutuksen merkitys laulunopetuksessa	7
2.1.2 Omat kokemukset lauluoppilaana	8
2.1.3 Omat kokemukset laulunopettajana	9
2.2 YouTube laulunopetuksen kenttänä	10
2.2.1 Laulunopettaja YouTubessa	11
2.2.2 Laulunopiskelija YouTubessa	12
2.3 YouTuben laulunopetus Suomessa yhden tapauksen perusteella	13
2.3.1 Maarit Auran verkko-opetusmenetelmät	13
2.3.2 Kokeilu: Videolaulutunnin seuraaminen	16
3 YOUTUBEN LAULUNOPETUSTARJONNAN HYÖTYJÄ JA HEIKKOUKSIA	18
3.1 YouTuben lauluopetuksen hyödyllisiä аспекteja	18
3.2 YouTuben laulunopetuksen heikkouksia	18
4 HYVÄN LAULUNOPETUSVIDEON PIIRTEITÄ	21
5 POHDINTA	22
LÄHTEET	24

LIITTEET

Liite 1. Oopperan juliste

Liite 2. Linkki oopperan tallenteeseen

1 JOHDANTO

Internetin laajan leviämisen myötä maailmalla sivustot kuten YouTube tavoittavat miljardeja ihmisiä. Tänä päivänä voi oppia melkein mitä tahansa videoita katselemalla. Laulunopetusvideoita on paljon tarjolla ja se opetustapa on kehittynyt omaksi ilmiökseen itseopiskelun videokategorioissa. Laulupedagogit ympäri maailmaa ovat luoneet itselleen aihekanavan, jonka avulla he ovat lisänneet näkyvyyttään sekä löytäneet uuden näyttämön mainostaakseen itseään laulunopettajina. On olemassa monia ohjeistavia laulutekniikan kehittymiseen liittyviä videoita, joiden kautta voi saada vinkkejä johonkin tiettyyn laulutekniseen ongelmaan tai äänitekniiseen kulmakiveen, kuten esimerkiksi lauluhengitys, äänen lämmittely sekä erilaiset ääniharjoitus-esimerkit. Monet videot on myös toteutettu siten, että videon katsoja voi seurata ja laulaa mukana videon ääniharjoituksissa. Tämä muistuttaa tietysti paljon perinteisen laulutunnin kulkua kontaktiopetustilanteessa.

Lähdin alun perin tutkimaan tätä ilmiötä oman uteliaisuuteni ja kiinnostukseni takia. Laulajana olen monesti kääntynyt YouTuben puoleen muun muassa etsiessäni uusia ääniharjoituksia. Laulunopettajana olen myös kiinnostunut tästä ilmiöstä, sillä virtuaaliopetus on kasvanut hurjaa vauhtia kaikenlaisilla aihealueilla. Opetusvideoiden rinnalla myös Skype sekä muut etäopetusvaihtoehdot herättävät minussa kiinnostuksen perehtyä näihin metodeihin, koska ne voivat tulevaisuudessa olla myös omalla kohdallani oleellinen osa laulunopettajana toimimista.

Tässä kirjallisessa opinnäytetyössä pyrin antamaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Mikä merkitys vuorovaikutuksella on opettajan ja oppilaan välillä laulunopiskelussa? Voiko oppia kokonaisvaltaisesti laulamaan ainoastaan katsomalla opetusvideoita? Millä tavalla se voisi vaikuttaa äänelliseen kehitykseen pidemmällä aikavälillä verrattuna kontaktiopetukseen?

Aloitan työni käsittelemällä kontaktiopetusta sekä itseopiskelua oppimisen metodeina laulunopiskelussa. Tässä luvussa käsittelen vuorovaikutuksen merkitystä laulun oppimisprosessissa ja tuon esille kokemukseni ja näkemykseni laulunoppilaana sekä laulunopettajana. Luku jatkuu haastattelulla sekä käytännön kokeilulla. Kolmannessa luvussa tarkastelen YouTube-opetustarjonnan hyötyjä ja heikkouksia. Neljännessä luvussa käsittelen omaa näkemystäni hyvästä opetusvideosta ja lopuksi kokoan yhteen johtopäätökseni.

Olen käyttänyt tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä haastattelua, jonka tein laulaja, vokologi Maarit Auran kanssa. Lisäksi tein käytännön kokeilun, jossa pyysin erästä lauluoppilastani tekemään huomioita seuraamastansa videolaulutunnista. Kirjallisista lähteistä Jordan-Kilki et al. Musiikkipedagogin käsikirja on ollut tärkein lähteeni opettajan ja oppilaan vuorovaikutuksen tutkimisessa.

Tämän kirjallisen opinnäytetyön aihepiiristä en ole löytänyt vastaavanlaisia tutkimuksia musiikin alueelta, jotka käsitelisivät YouTube-opetusvideoita oppimismetodinä. Anniina Tikan opinnäytetyö Metropolia Ammattikorkeakoulusta vuodelta 2018, ”Musiikin etäopetuksen mahdollisuudet viulunsoiton opetuksessa” on tutkimuksena lähimpänä omaa tutkimustani. Siinä käsitellään viulunsoiton opettamista Skype- ja Lesono-ohjelmien välityksellä. Omasta opinnäytetyöstäni olen kuitenkin rajannut pois reaaliajassa tapahtuvan etäopetuksen. Keskityin YouTuben-laulunopetustarjontaan, joka on passiivinen oppimismetodi.

Tässä kirjallisessa opinnäytetyössä keskeisiä käsitteitä ovat opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus ja dialogi, kohtaaminen ja läsnäolo.

Opinnäytetyössä olevat käännökset ovat kirjoittajan, ellei toisin mainita.

2 KONTAKTIOPETUS VAI ITSEOPISKELU?

Tässä luvussa pyrin tuomaan esille eri puolia kontaktiopetuksesta ja YouTube-videoiden kautta tapahtuvasta laulamisen itseopiskelusta.

2.1 Kontaktiopetuksen peruslähtökohta

Laulunopetuksessa haasteellista on se, että laulu on näkymätön soitin. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvitaan mielikuvia tai muita ohjeita, jotta saadaan laululihaksia toimimaan. Opiskelijan on helppo omaksua faktaa sellaisenaan esimerkiksi netissä seuraamattansa yliopiston luennosta – ei välttämättä tarvita vuorovaikutusta, jotta opiskelija oppisi. Instrumentin opiskelussa taas – ja varsinkin laulunopiskelussa – opettajan palaute ja korjaaminen ovat väistämättä tärkeitä tekijöitä oppilaan kehittymisen kannalta. Perinteisen kontaktiopetuksen ja itseopiskelun merkittävin ero on vuorovaikutus.

2.1.1 Vuorovaikutuksen merkitys laulunopetuksessa

Kontaktiopetustilanteessa opettaja reagoi oppilaan tekemiseen; opettaja voi korjata asioita, joita kyseinen oppilas juuri kyseisellä hetkellä tarvitsee oman kehittymisensä pollulla. Laulun oppitunnilla oppilas reagoi myös opettajan tekemiseen ja energiaan. Laulutunnilla on siis kyse vuorovaikutuksesta oppilaan ja opettajan välillä. Varsinkin oppimisen alkuvaiheessa olevan oppilaan on tarpeen peilata tekemistään opettajan näyttämään malliin. Aloitteleva oppilas ei vielä tiedä tarkalleen, mitä ja miten hän tekee. Hän tutkii omaa ääntään ja opettelee tietämään ja tuntemaan, miten oma keho toimii instrumenttina.

Kontaktiopetus on äärimmäisen tärkeää myös laulutekniikan rakentamisessa. Kun lauluoppilas ei välttämättä vielä pysty erottamaan virheellistä äänenmuodostusta oikeasta ja terveellisestä tavasta laulaa, hänen on vaikea päätellä, tekeekö hän oikein vai väärin. Tähän tarvitaan ”opettajan korvaa”. Laulunoppilas voi oppia eri harjoituksia ja ”niksejä” laulamiseen. Mutta jos lauluoppilas ei ymmärrä miksi ja miten harjoitukset kehittävät ääntä, hänen on vaikea valita itselleen oikeanlaisia harjoituksia ja kehittyä eteenpäin. Oppilas saattaa toistaa videolta oppimansa ääniharjoituksen itsekseen ja olla sitä

mieltä, että se toimii tai kuulostaa hyvältä. Opettaja sen sijaan saattaisi tässä tilanteessa huomata virhetoimintoja, joita oppilas ei havaitse. Tästä syystä vuorovaikutus on avainasia laulunopetuksessa.

Vuorovaikutusta tarvitaan myös siihen, että opittu asia juurtuu lihasmuistiin. Kunkin oppilaan pitää omaksua informaatio omalla tavallaan. Laulunopettaja ei siis voi antaa selkeää oppia, jonka oppilas ymmärtäisi suoraan ja pystyisi toteuttamaan laulutekniikkaansa sellaisena kuin se on annettu. On eri asia omaksua jokin laulamiseen liittyvä asia älyllisesti kuin saada kehon ja lihakset ymmärtämään ja toteuttamaan toiminto oikein niin, että se jää oikein toistettuna lihasmuistiin.

2.1.2 Omat kokemukset lauluoppilaana

Tärkeimpiä asioita omassa laulunopiskelussani on ollut se, kun opettaja on sopivassa määrin osannut kannustaa ja vaatia minulta tarpeeksi laulutunnin aikana. Kehon aktivoiminen laulaessa vaatii pitkäjänteistä harjoittelua; opettajan kärsivällisyys on ollut oleellinen osa oppimisprosessia laulunopiskeluvuosieni varrella. Vaikka kotona harjoittelemisen on ollut tärkeä osa edistymistäni, suurimmat edistysaskeleet ja oivallukset ovat tapahtuneet laulutunnilla vuorovaikutuksessa opettajan kanssa.

Oppilaan ja opettajan tutustuminen toisiinsa on olennainen osa vuorovaikutuksen tehokkuutta. Tutustumisen myötä oppilas alkaa luottaa opettajaansa. Tämä luo hyvän pohjan oppimiselle, sillä näin oppilas on vastaanottavainen opettajan palautteelle. Positiivinen palaute on mahdollistanut omalla kohdallani itsevarmuuden rakentumista. Oikean lauluteknisen toiminnan vahvistaminen kehumisen tai kannustuksen avulla on ollut ratkaisevan tärkeää laulutaitoni kehittämisessä. Tämä on tapahtunut nimenomaan laulutunneilla, hetkessä, vuorovaikutuksen välityksellä. Kun olen laulutunnilla pystynyt toteuttamaan oikein jotain ääniharjoitusta, on ollut helpompi harjoitella sen toteutumista uudelleen kotona. On ollut oleellista oppia tietämään ja tuntemaan kehossani, milloin teen asioita oikein.

Itseeni ja osaamiseeni luottaminen on ollut mahdollista, kun opettaja on vahvistanut oikean toiminnon laulutunnin aikana. Näin on ollut helpompaa myös itsekseen harjoitella äänitekniikkaa. On hyvä olla tietoinen siitä, miten tavoitella oikeaa toimintoa ja pystyä erottamaan se haitallisesta tai huonommin toimivasta äänentuottotavasta. Muutaman

vuoden laulunopiskelun jälkeen olen oppinut hahmottamaan mitä funktioita eri ääniharjoituksissa on, ja laulutunnilla olen oppinut tekemään niitä oikealla tavalla. Yksi harjoitus on auttanut herättämään kehoa äänen tuottamisessa kun taas toisen harjoituksen funktio on ollut laajentaa äänialaa. Vähitellen olen oppinut tunnistamaan, millä tavalla eri ääniharjoitukset kehittävät omaa ääntäni ja näiden harjoitusten kautta olen oppinut tuntemaan oman ääneni ominaisuuksia. Tämä on kuitenkin ollut seurausta siitä, että opettaja on ohjannut minua tunnistamaan, miten teen niitä oikein.

2.1.3 Omat kokemukset laulunopettajana

Aloittaessani yhteistyön uuden lauluoppilaan kanssa kysyn häneltä yleensä seuraavia asioita: minkälainen on hänen aikaisempi laulutaustansa, minkälaisia ovat hänen omat laulunopiskeluun liittyvät intressinsä sekä odotuksensa laulutuntien tuloksista. Kuten olen huomannut itse oppilaana, laulunopettajaan tutustuminen lisää vähitellen vuorovaikutuksen tehokkuutta.

On tärkeää, että laulunopettaja huomioi ja arvostaa oppilaidensa yksilöllisyyttä. Laulunopettajan on myös välttämätöntä ymmärtää kunkin oppilaan temperamenttia. Kaikki oppivat eri tavalla, ja opettajan pitää olla halukas kohtaamaan oppilaittensa erilaisuutta ja suunnitella opetustaan siten, että opetustyyli hyödyttää kaikkia oppilaita (Jordan-Kilkki *et al.* 2013: 30.) Opettajan tulee myös osata mukauttaa omaa temperamenttiaan oppilaaseen sopivaksi (Emt.: 20–21). Joku oppilas saattaa tarvita energisen lähestymistavan, kun taas toinen oppilas hyötyy paremmin rauhallisemmasta lähestymistavasta. (Emt: 30, 58–60).

Opettajan tulee myös tunnistaa, minkälainen oppijatyyppe kukin laulunopiskelija on. Silloin on mahdollista löytää sopivia mielikuvia tai keksiä äänenmuodostukseen osuvia ohjeita, jotka toimivat juuri kyseisellä oppilaalla. Kun oppilas saa vapaasti, vaikka ohjautusti, toimia oman luonteensa ja temperamenttinsa mukaisesti, opittu asia alkaa juurtua lihasmuistiin. Yksilön temperamentti osoittaa, ettei ole yhtä yleisesti toimivaa oppimisprosessia kaikille. (Jordan-Kilkki *et al.* 2013: 63.) Opettajan pitää osata tunnistaa oppilaissaan, missä tilanteessa on hyvä olla vaativa ja milloin kannustus on paikoillaan.

Tiedollinen saavutettavuus on keskeisessä asemassa oppimisprosessissa. *Musiikkipedagogin käsikirjassa*, Jordan-Kilkin *et al.* toteavat:

Tiedollinen saavutettavuus – se, ettei oppimisen tiellä ole esteitä – toteutuu, mikäli oppilas ymmärtää annetun tehtävän ja mikäli tehtävä tukee ja vahvistaa oppimista. Oppimisen kannalta on luonnollisesti merkityksellistä, että tehtävä on oppilaan mahdollisuuksien rajoissa. Opettajan on siis osattava arvioida, onko soittotehtävä tai soitin oppilaan valmiuksien mukaisesti hallittavissa ja soitettavissa. Kun tässä esitetyt kriteerit toteutuvat, tapahtuu oppilaan taidoissa, tiedoissa ja toiminnassa muutos eli oppilas oppii. (Jordan-Kilkki *et al.* 2013: 31–32.)

Sopivan lauluohjelmiston valitseminen oppilaalle on ehdottoman tärkeä tekijä oppilaan kehityksessä laulajana. Kappaleen vaikeustason sopivuus ja oppilaan oma mieltymys musiikkiin, ovat tärkeitä seikkoja huomioida ohjelmistoa valitessa. Kappaleet, joissa oppilaan vahvuudet tulevat esille, edistävät laulutaidon kehittymistä. Lauluohjelmiston suunnitteleminen ja tavoitteiden asettaminen sekä niiden toteuttamiseen pyrkiminen ovat tärkeitä seikkoja hyvässä laulunopetuksessa.

Jotkut oppilaat tarvitsevat paljon mielikuvituksen stimulointia saadakseen laulukoneistonsa toimimaan, kun taas toiset tarvitsevat tieteellisemmän näkökulman painottamista, kuten lauluanatomian ymmärtämistä. Koska lauluelimistö on kehon sisällä, laulunopiskelijan on vaikea olla koko ajan tietoinen siitä, mitä kehossa fyysisesti tapahtuu eri harjoituksia tehtäessä. Opettajan palautteen avulla lauluoppilaan ymmärrys omasta toiminnasta selkeytyy ja syventyy. (King & Legge 2007: 7.)

2.2 YouTube laulunopetuksen kenttänä

YouTuben maailmassa länsimaissa suurin osa laulunopetusvideoista on englanninkielisiä. Laulunopetusvideoita on toki olemassa myös lukuisilla eri kielillä, oman tutkimukseni perusteella niitä on helppo löytää esimerkiksi myös espanjan ja venäjän kielellä. YouTuben englanninkielisessä laulunopetustarjonnassa on muun muassa aihevideoita pop, jazz, rock ja klassisen laulun tyyleistä. Useissa englanninkielisissä videoissa opetusmateriaali on suunnattu antamaan yleisiä ohjeita lauluäänen kehittämiseen. Eri kielisiä laulunopetusvideoita seurattuani olen saanut sellaisen käsityksen, että tietyn maan musiikkikulttuuri päättää minkä tyylistä laulamista opetetaan videossa.

Ääniharjoitusvideot kuuluvat nähtävästi YouTuben laulutarjonnassa suosituimpiin videoihin. Niiden lisäksi on myös paljon sellaisia videoita, joissa opetetaan laulamaan tiettyjen artistien lauluja. Tästä esimerkkinä on video-otsikko *How to sing Hello by Adele* eli

kuinka laulaa brittiläisen laulajan Adelen laulu 'Hello'. Otsikon alla on lähes kymmenen eri videota ja tulkintaa samasta laulusta. Monissa videoissa opetetaan myös, miten oppia laulamaan kuten joku tietty artisti. https://www.youtube.com/results?search_query=how+to+sing+hello+by+adele

YouTuben laulunopetusvideoiden ideana on antaa yleisiä neuvoja monille ihmisille eikä niitä ole suunniteltu juuri tietyn oppilaan ääntä tai ongelmia ajatellen. Aloitteleva laulunopiskelija ei välttämättä ole tietoinen omista laulutekniikan kehittymättömistä kohdista tai siitä, minkä luontoinen oma ääni on. Joten, jos laulunopiskelija lähtee hakemaan laulamiseen yleisiä neuvoja, jotka eivät kohdistu kyseisen laulunopiskelijan kehityksen parhaaksi, ne eivät vie häntä tehokkaasti eteenpäin. <https://www.yourvoicestudio.co.uk/can-you-learn-you-learn-to-sing-from-youtube-videos/>

Eri laulopedagogien videoita katsellessa katsojan, eli laulunopiskelijan tulisi kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin: Onko kyseisellä opettajalla sama ääni-ideaali kuin laulunopiskelijalla itsellään? Auttavatko videolla esitetyt asiat katsojan, eli laulunopiskelijan lauluteknisiä ongelmia? Edellä mainittu kysymys edellyttää oppilaan tietoisuutta omista lauluteknisistä kehittymiskohdistaan.

2.2.1 Laulunopettaja YouTubessa

Monet YouTubessa esiintyvät laulopedagogit käyttävät kanavaansa oman ammattitaitonsa ja laulutaitojensa mainostukseen. Oman tutkimukseni kautta olen löytänyt useampia ulkomaisia YouTube-kanavia, joiden kautta päästään laulopedagogien verkkosivuille. Verkkosivuillaan moni laulopedagogi tarjoaa opetustaan maksua vastaan erilaisissa digitaalisissa muodoissa, kuten esimerkiksi Skype-palvelun kautta. Digitaalisiin palveluihin kuuluvat erilaiset maksulliset jäsenyydet, joista voi valita muun muassa kuukausimaksullisia sekä pakettihintaisia laulukursseja.

Esimerkiksi YouTubessa toimiva laulaja, äänivalmentaja Freya Casey mainostaa YouTube-kanavallaan <https://www.youtube.com/freyacaseymusic> omia verkkosivujaan, joiden kautta pääsee tutustumaan hänen digitaaliseen laulunopetustarjontaan. <https://www.masteryourvoice.tv/> Tarjolla on esimerkiksi yksilöopetuslaulutunteja Skypen kautta sekä laajempia kurssikokonaisuuksia. Casey'n verkkosivuilla voi ostaa neljän kuukauden mittaisen jäsenyyden kurssikokonaisuuteen, johon kuuluu viikoittaisia mestarikursseja livenä, Facebook-ryhmä, jonne asiakkaat voivat jakaa tallenteita

laulamisestaan ja saada palautetta ja vertaistukea muilta verkkokurssilaisilta. Kurssipaketti sisältää eksklusiivisia opetusvideoita, jotka ovat tarkoitettuja vain kurssin ostaneille.

2.2.2 Laulunopiskelija YouTubessa

Laulunopiskelu internetissä tarjoaa laulunopiskelijalle paljon valinnanvaraa opetusaineiston kannalta, mutta opiskelun onnistuminen edellyttää myös laulunopiskelijalta tiettyjä ominaisuuksia. Koska YouTubessa opiskelu on täysin itsenäistä, laulunopiskelijan pitää olla itseohjautuva. Häneltä edellytetään ennen kaikkea oma-aloitteisuutta ja kurinalaisuutta.

Jotta edistystä tapahtuisi, laulunopiskelijalla täytyy olla tarpeeksi määrätietoisuutta pysyäkseen suunnittelemaan ajankäyttöänsä niin, että itseopiskelun sessiot olisivat riittävän säännöllisiä. Laulunopiskelijalta vaaditaan hyvää arviointikykyä oman lauluäänensä suhteen ja ymmärrystä siitä, missä hänen tarvitsee kehittyä. Näitä tarvitaan, jotta opiskelija onnistuisi löytämään oikeanlaisia opetusvideoita itselleen – sellaisia, jotka palvelevat hänen yksilöllisiä lauluteknisiä tarpeitaan hyvin.

Itseopiskelevalla laulunopiskelijalla pitää olla selkeät tavoitteet ja hänen tulee osata asettaa itselleen haluamansa sopivan laulutaidon taso, jonka haluaa saavuttaa. Näin on mahdollisista saada mahdollisimman paljon irti itseopiskelun metodista. Itseopiskeleva henkilö on itse vastuussa tavoitteidensa ja opiskelusuunnitelmansa tarkentamisesta ja laatimisesta. (Silvén et al. 1991: 41-44)

Laulunopiskelusta kiinnostunut henkilö voi etsiä hakusanojen avulla itselleen sopivia laulunopetusvideoita ja videokanavia. Jos laulunopiskelija haluaa esimerkiksi oppia, miten kehittää hengitystekniikkaansa ja laulaa oikein hengityksen tuella, hän voi verrata monia samaan aiheeseen liittyviä videoita ja oppia hengitystekniikkaa monesta eri näkökulmasta. Opiskellessaan jotain laulua laulunopiskelija voi kuunnella monien eri tekijöiden versioita samasta laulusta ja kuunnella erilaisia lauluääniä ja tulkintoja. Tätä kautta laulunopiskelija voi saada ideoita omaan laulamiseensa.

2.3 YouTuben laulunopetus Suomessa yhden tapauksen perusteella

YouTubessa nimenomaan laulunopetusta sisältäviä videoita on Suomessa tarjolla vielä tässä vaiheessa melko vähän. Maassamme YouTubessa eniten laulunopetusvideoita julkaissut tekijä on laulopedagogi ja vokologi Maarit Aura. Hän on valmistunut musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemiasta laulopedagogiikka pääaineenaan vuonna 2011. Tällä hetkellä hän tekee väitöskirjaansa vokologian alalta. Hän aloitti laulunopetusta käsittelevien YouTube-videoiden tekemisen vuonna 2014. Haastattelussa Aura kertoi, että hänen ensimmäiset YouTube-opetusvideonsa syntyivät pitkälti hetken mielijohteesta. Aura oli aikaisemmin julkaissut YouTubessa omia esiintymisvideoitansa, kun hän oivalsi, että siellä hän voisi myös jakaa osaamistaan laulunopettajana. Vuonna 2014 vastaavia suomenkielisiä opetusvideoita ei oikeastaan ollut. Laulunopetusvideoiden julkaisemisen myötä Aura huomasi nopeasti, että YouTube-kanava on tehokas tapa saada ammatillista osaamistaan esille. Videoiden kautta kiinnostus alkoi kasvaa ja hän alkoi saada yhteydenottoja, joissa kyseltiin mahdollisesti saatavilla olevista laulutunneista.

2.3.1 Maarit Auran verkko-opetusmenetelmät

Maarit Aura on Lilith-kulttuuriosuuskunnan jäsen, jonka kautta hän on kehittänyt laulunopetus- ja äänenvalmennustoimintaansa. Suurin osa Auran asiakkaista on lauluoppilaita, jotka käyvät hänellä yksilöopetuksessa. Haastatellessani häntä minua kiinnosti saada tietää, onko hän saanut uusia laulunoppilaita myös kontaktiopetukseen YouTube-kanavansa kautta. Tähän Aura vastasi myöntävästi. Aura sai paljon yhteydenottoja, joissa ihmiset kysyivät neuvoja laulamiseen ja pyysivät häntä kommentoimaan heidän laulamistaan heidän lähettämiensä YouTube-videoiden ja muiden tallenteiden kautta. Hän teki aluksi tämän kaltaista konsultaatiota ilmaiseksi. Aura ymmärsi, että tämä vei kohtuuttoman paljon aikaa ja energiaa ilmaiseksi tehtynä. Hän mainitsee osuuskunta Lilithin olevan mainio kanava ja yhteistyökumppani laulunopetustoimintansa kehittämiseen.

Vaikka YouTube on Auralle tehokkain kanava näkyvyyden saamiseksi, hän kuitenkin huomauttaa, ettei se välttämättä ole sitä kaikille. Vaikuttaa siltä, että uudet kanavat eivät saa seuraajia niin helposti, Aura toteaa. Useimmat uudet oppilaat löytävät hänet juuri YouTubesta. Hän mainitsi myös Facebookin olevan nykyään myös toinen hyvä

kanava tähän tarkoitukseen. Auralla on myös lauluoppilaita, jotka ottavat häneltä laulutunteja Skype-ohjelman välityksellä. He käyvät yleensä ensin kontaktiopetuksessa ja ottavat sitten muutamia tunteja Skypen kautta, jos he asuvat kauempana.

Aura tarjoaa myös muita verkko-opetuspalveluja verkkosivuillaan. ”Laajenna äänialaasi verkkokurssi” on palvelu, jonka kautta laulunopiskelija voi ostaa käyttöönsä videoita, joita voi katsoa rajatulla aikavälillä. Verkkokurssin kolme teemaa ovat ääniala, rekisterit ja rentous. Verkkokurssilla tehdään kaksi erilaista äänialatestiä, joiden avulla asiakas voi hahmottaa äänialansa rajoja. Ääniharjoitukset auttavat asiakasta kasvattamaan äänialaansa ja omaksumaan hyvän laulutekniikan. Verkkokurssiin kuuluu myös kehoa rentouttavia harjoituksia, joiden avulla voidaan vapauttaa äänialaa kaventavia kiristyyksiä. Aura toteaa, että tällaisessa passiivisessa verkkokurssissa on omat rajoitteensa. Vuorovaikutus jää täysin yksipuoliseksi, eikä laulunopettajalle voi muotoutua mitään käsitystä siitä, miten asiakkaiden harjoittelu sujuu ja tapahtuuko kehitystä. Aiemmin, verkkokurssi oli aktiivinen verkkokurssi, johon kuului muun muassa Facebook-ryhmä, henkilökohtaista neuvontaa sekä pienestä lisämaksusta Skype-laulutunti. Sittemmin Aura on muuttanut palvelun passiivikurssiksi, johon kuuluvat pelkät opetusvideot. Laulutallenteen arviointi kuului myös jokaiselle kurssin ostaneille. Hän harkitsee tulevaisuudessa järjestävänsä monipuolisemman valmennuksen Laajenna äänialaasi -verkkokurssin kaltaisen, tai jonkun uuden idean pohjalta.

Auran verkkopalveluihin kuuluu myös aiemmin mainittu ”Laulutallenteen arviointi” -niminen palvelu. Tämän palvelun kautta asiakas voi lähettää Auralle äänitteen, jossa on pari asiakkaan itse esittämäänsä laulua tai noin kymmenen minuuttia laulamista. Äänitteestä saa sähköpostitse kirjallista palautetta.

Haastattelussa kysyin Auralta, minkälaisista asioista on haasteellista antaa palautetta ja minkälaisista asioista palautteen antaminen on helppoa ”Laulutallenteen arviointi” -palvelun avulla. Aura mainitsee ensinnäkin, että koska tallenteessa ei pääse näkemään laulajaa, palaute laulajan asennosta jää antamatta. Äänitallenteen kautta välittyvästä äänestä voi kuitenkin kuulla, miten laulaja käyttää ääntöväyläänsä ja ääntöelimiään ja onko asiakkaalla laulamiseen vaikuttavia jännityksiä esimerkiksi kielen, leuan tai huulten alueella. Aura kuulee äänitallenteelta laulajan äänestä myös äänihuulisulun ja ääntöbalanssin. Aura kuvailee, että hengitystekniikkaakin pystyy myös kuulemaan ja arvioimaan, vaikka hengitysliikettä ei näe.

Asioista, joista on helppo antaa palautetta äänitallenteen perusteella, Aura jatkaa mainitsemalla laulajan fraseerauksen ja musiikillisen ilmaisun. Kuuntelemiseen ja analyysiin saattaa vaikuttaa se, millä perusteella laulaja on valinnut kappaleet tallenteeseensa. Jos laulaja valitsee kaksi tai kolme kappaletta, jotka ovat hyvin samanlaisia, ehkä siksi, että asiakas laulaa itselleen ”varmoja” kappaleita, saattaa olla vaikeaa antaa palautetta. Tällaisissa tapauksissa äänitallennetta arvioidessa ei ehkä saa kuulla laulajan ylä- tai alääniä. Asiakkaat, jotka lähettävät erityylisiä kappaleita ja jotka esittelevät koko äänialaansa tallenteilla, tekevät arvioimisesta Auralle mielenkiintoisempaa.

Auran YouTube-kanavan tarkoitus on jakaa tietoa äänenkäytöstä ja laulamisesta sekä innostaa ihmisiä laulamaan ja kehittämään laulu- ja puheääntään. Aura mainitsee, että videokanava toimii myös omana motivaatiota kohottavana tekijänä. Hän kokee innostavana jakaa tutkimaansa äänenkäyttöön tai laulamiseen liittyvää asiaa myös muiden kanssa.

YouTube-kanavallaan Aura mainostaa omia palvelujansa myös laulukurssien esittelyvideoiden kautta. Videokanavan tarkoituksena on myös houkutella ihmisiä hänen palveluiden piiriinsä. Myös muu aktiivinen toiminta sosiaalisessa mediassa auttaa myös pysymään laulunopetustarjonnan kohderyhmän mielessä.

Auralta on joskus kysytty viekö YouTube-videot häneltä asiakkaita pois kontaktiopetuksesta. Aura ei pidä tätä niin todennäköisenä. Aura uskoo enemmän, että videot saattavat herättää monissa katsojissa innostuksen oppia lisää. Aura toteaa, että opetusvideot eivät kuitenkaan voi korvata kasvokkain tapahtuvaa opetusta. Tarvitaan yksilöllistä neuvontaa, joka kohdistuu kulloinkin kyseisen laulunopiskelijan tarpeisiin.

Monien yrittäjien palveluiden tai tuotteiden markkinoinnissa YouTube-videoiden tekeminen on nykyään arkipäivää. Aura puhuu tällä alueella tapahtuneesta isommasta murroksesta, joka ei koske vain laulunopetusta, vaan myös monia muita aihepiirejä. Internetissä löytyy monipuolista tietoa joka alalta, verkkokursseista luennoista ”tee se itse” -tutoriaaleihin. Tämä luo kilpailuasetelman monissa ammatti- ja harrastuspiireissä. Aura ei kuitenkaan usko, että laulunopetuksen alalla opetusvideot voivat täysin korvata kontaktiopetusta.

2.3.2 Kokeilu: Videolaulutunnin seuraaminen

Helmikuussa 2019 tehdyssä käytännön kokeilussani olin valinnut YouTubesta laulunopetusvideon, jossa opetettiin erilaisia äänenavausharjoituksia. Oppilaallani on useamman vuoden kokemus laulutunneista ja aloitti tunneilla käymisen muutaman vuoden tauon jälkeen aloittaessaan laulutunnit kanssani syksyllä 2018. Hän on aikaisemmin laulanut klassista, pop -ja kansanmusiikkia. Tässä kokeilussa lauluoppilaani istui pöydän ääressä ja noudatti videossa annettuja ohjeita. Videossa opettaja soitti ääniharjoituksissa mukana pianosäestyksellä, jotta katsoja voisi laulaa videon mukana. Videon kesto oli noin 20 minuuttia. Kokeilun jälkeen oppilaani lähetti minulle kirjallisena omia havaintojaan videolaulutunnista. Hän kommentoi, että videolaulutunti on helppo tapa harjoitella itsekseen, ja siitä voi oppia uusia ääniharjoitteita, joihin voi syventyä ja jatkaa harjoittelemista myös ilman videota. Oppilaani huomautti, että videon hyvä puoli on siinä, että sen voi keskeyttää, katsoa ja kokeilla rauhassa uudelleen. Opettaja esittää videolla ääniharjoituksen virheellisen ja oikean suorituksen peräkkäin, tämä oli oppilaani mukaan hyvä asia. Opettajan äänen ja pianosäestyksen voimakkuutta aidossa vuorovaikutustilanteessa on tietysti vaikea verrata äänilähteeseen, joka tulee tietokoneen kaiuttimesta. Haasteellisena oppilaani koki, että fokus voi olla liikaa laitteessa josta videota katsoo. Oppilaani huomautti, että oman kehon aktiivisuus saattaa unohtua videota seurattaessa. ”Fokus voi olla liikaa laitteessa, jolloin unohtaa oman kroppansa, sekä huomion siitä, että tilaa on edessä, sivuilla, takana ja yläpuolella - -”.

Koska kyseisellä videolla äänenvoimakkuutta ei saatu lisättyä kovin paljon, oppilaani huomautti, että se saattaisi johtaa siihen, ettei uskalla käyttää kroppaansa täysillä. Laulusento voi helposti huonontua, kun huomaamattaan työntää päätään kohti laitetta. Hän painotti myös omien rajojensa tunnistamisen ja itseään kohtaan armollisen suhtautumisen merkitystä äänialan laajentamiseen liittyen. Videolla jotkut ääniharjoitteista ulottuivat äänialan suhteen melko matalalle ja osa taas melko korkealle. Pitää siis osata tiedostaa kuinka korkealle ja kuinka matalalle tuntuu helpolta laulaa – ilman opettajan läsnäoloa voi tietämättään laulaa väärällä tavalla tai huonolla tekniikalla. Oppilaani huomautti, että tallentamalla videolaulutunnin saisi tallenteen perusteella paremman kuulokuvan siitä, tekeekö harjoituksia oikein.

Oppilaani mukaan videolaulutunnit sopivat opiskelijalle, jolla on aiempaa kokemusta laulutunneista kontaktiopetuksessa ja itsekseen harjoittelemisesta. Hän sanoi opiskelevansa kaikista mieluiten opettajan johdolla kontaktiopetuksessa, mutta voisi kuitenkin

kuvitella käyttävänsä vastaavanlaisia videoita silloin, kun hän kaipaa uusia ääniharjoituksia. Oppilaani kuvaili opetusvideoita hyvänä motivaation lähteenä, kun haluaa jälleen tauon jälkeen aloittaa laulun harrastamisen. Oppilaani havainnot vastasivat omia huomioitani, joita merkitsin muistiin kokeilun aikana.

3 YOUTUBEN LAULUNOPETUSTARJONNAN HYÖTYJÄ JA HEIKKOUKSIA

3.1 YouTuben lauluopetuksen hyödyllisiä aspekteja

Laulunopiskelumahdollisuuksia ei ole koskaan ollut niin helposti saatavilla kuin nykyäänä. YouTuben laajan videotarjonnan saatavuus on ominaisuus, joka erottaa sen muista oppimismetodeista. Kynnys aloittaa on matala, ei tarvitse hakeutua ulkopuoliselle taholle. Tämän opiskelumetodin etu on se, että esimerkiksi musiikkiopistoista kaukana asuvat ihmiset voivat saada ohjeistusta laulamiseen omassa kodissaan. Monilla opetusvideoilla laulunopiskelijan lauluteknilliselle tasolle ei ole asetettu vaatimuksia tai lähtötasoa. Tästäkin syystä kynnys aloittaa on matala. Ujon tai aran persoonan voi olla helpompi tutustua laulamiseen opetusvideoiden kautta, jos häntä esimerkiksi hermostuttaa opettajan edessä laulaminen. Opiskeltuaan vähän aikaa opetusvideoiden opastuksella tällaisen persoonan voi olla helpompi hakeutua kontaktiopetuslaulutunneille.

Koska YouTube-videoiden katselminen on ilmaista, itsenäinen laulunopiskelu YouTube:ssa on kaikkien saatavilla, taloudellisesta tilanteesta riippumatta. YouTuben laulunopiskelussa hyvä puoli on myös se, että laulusta kiinnostunut henkilö voi melko laajasta tarjonnasta tutkia ja valita eri laulopedagogien video-opetustarjontaa ja oppia erilaisten opetustyylien kautta sekä löytää itselleen sopivia opettajapersoonallisuksia.

Videon avulla opiskelemisessä hyvää on myös se, että videotallenteen voi pysäyttää ja kelata taaksepäin. Opetusvideossa esitettäviä ääniharjoituksia voi tehdä omassa rauhassa ja toistaa niin monta kertaa kuin haluaa. Toistaminen on tärkeää kaikessa oppimisessa. Oppimisen ja ymmärtämisen kannalta aktiivinen toistaminen on tärkeää, samoin kuin tietojen hallinnan kannalta. (Silvén et al. 1991: 61-62)

3.2 YouTuben lauluopetuksen heikkouksia

Vaikka YouTuben laulunopetustarjonnassa löytyy paljon hyviä puolia, pitää myös huomioida laulunopetusvideoiden heikkouksia. Videoista saa laajalti tietoa laulamisesta ja laulutekniikasta. Miten laulunopiskelija soveltaa näitä tietoja omaan laulamiseensa on taas kiinni siitä, kuinka hyvä arviointikyky opiskelijalla on. Koska vuorovaikutus puuttuu prosessista kokonaan, pelkästään laulunopetusvideoita hyödyntävä opiskelija ei voi

saada minkäänlaista palautetta omasta edistymisestään. Tämä on suuri puute, sillä palautteen avulla laulunopiskelija saa paremman ymmärryksen omasta äänestä ja laulutekniikastaan.

Itseopiskelevan laulunopiskelijan pitää pystyä analysoimaan itseään laulajana. Ilman tällaista valmiutta opiskelijalle voi todennäköisesti tarttua haitallisia tapoja, jotka jäävät lihasmuistiin ja joista voi olla vaikeaa oppia pois myöhemmin. Videota katsellessaan laulunopiskelija saattaa keskittyä väriin asioihin ja yrittää korjata jotain olematonta ongelmaa laulutekniikassaan eikä vastaavasti huomaa virhetoimintoja, jotka edellyttäisivät korjaamista.

Toinen haaste, jonka laulunopiskelija kohtaa YouTubessa on se, että voi olla vaikeaa arvioida, mihin tietoihin voi luottaa. Laulunopetusvideoissa tarjotaan paljon kaikenlaista monen kirjavaa tietoa. Vaikka laulunopettajia ja laulunopetuskanavia löytyy YouTubessa paljon, on hyvä pitää mielessä, että kaikki videoita julkaisevat pedagogit eivät välttämättä ole päteviä ammattilaisia. Tästä syystä on hyvä kyseenalaistaa opetusta, ennen kuin sitä alkaa soveltaa itselleen sopivaksi.

Tutkimissani opetusvideoissa olen törmännyt usein samantyyppisiin ohjeisiin. Ohjeet, kuten ”muista pitää energiaa yllä” tai ”kannattele ääntä myös rintarekisterissä”, voivat olla hyviä ja yleispäteviä ohjeita sinänsä, mutta tämä voi olla ongelmakohta. Videolla opettava henkilö antaa niin sanotusti saman ”diagnoosin” kaikille videon katsojille eikä opetusta saa kohdennettua oppilaan yksilöllisiä tarpeita mielessä pitäen. Laulunopettajan anti voi videoissa kohdentua hyvin joillekin, mutta harvoin pystytään kokonaisvaltaisesti ratkaisemaan äänellisiä ongelmia ainoastaan yleispätevien vinkkien avulla. Esimerkiksi ohje, jossa kehoitetaan kannattelemaan ääntä siirryttäessä matalampaan rekisteriin, voi olla tulkinnanvarainen. Joku saattaa tällaisen ohjeen kuultuaan kiristää ääntään siirtyessään matalimpiin ääniin, kun ohjeen tarkoituksena on käyttää äänen tuotossa energiaa tasaisesti legaton ylläpitämiseksi. Videon kautta on vaikea saada kohdennettua palautetta tai kommentteja, jotka olisivat juuri sopivia laulunopiskelijan yksilöllisiin ongelmiin ja tarpeisiin.

Kuunteleminen ja läsnäolo ovat keskeisiä asioita laulopedagogiikassa. Opettajan ilmeet ja eleet vaikuttavat paljon siihen, miten oppilas kokee pärjäävänsä laulutunnin aikana. Samalla opettaja tulkitsee vastavaikutuksessa oppilaan reagoitua, eleitä ja ilmeitä tun-

nin aikana. (Jordan-Kilkki *et al.* 2013: 20-21) Oppilaan sekä opettajan mieliala vaikuttavat tunnin dynamiikkaan ja opettajan pitää oppia tunnustamaan, mitä oppilas milloinkin tarvitsee. Varsinkin alussa oleva lauluoppilas tarvitsee kannustusta ja ohjeistusta laulamissaan, jotta hän oppii tunnustamaan, milloin hän tekee oikein. Laulunopetusvideossa, joka etenee perinteisen laulutunnin kaavan mukaan siten, että harjoituksissa voidaan laulaa mukana pianosäestyksellä, opettaja ei pääse puuttumaan oppilaan laulamiseen ääniharjoitusta tehtäessä. Oppilas joutuu itse arvioimaan, tekeekö oikein, eikä välttämättä edes huomaa, jos ja milloin tekee väärin.

Koska laulutekniikan rakentaminen perustuu omiin kehotuntemuksiin ja oivalluksiin, opettajan ja oppilaan dialogi on tärkeässä asemassa laulunopiskelun etenemisessä. Opettajan esittämät kysymykset, kuten ”Miltä tuntui?” ja ”Tuntuiko helpolta vai vaikealta?” eivät tule osaksi opiskeluprosessia, kun oppilas seuraa lauluteknisiä ohjeita opetusvideolta eikä ole mahdollisuutta luoda opettajan ja oppilaan välistä dialogia.

4 HYVÄN LAULUNOPETUSVIDEON PIIRTEITÄ

Tässä luvussa luettelen mielestäni onnistuneen opetusvideon piirteitä. Kuten tekstissäni on aiemmin todettu, YouTubeen opetusvideoiden ideana on antaa yleisiä ohjeita laulamiseen. Mielestäni YouTubeen opetusmateriaalia julkaisevan laulopedagogin on hyvä kiinnittää huomiota siihen, minkälaisia otsikoita hän käyttää videoillaan. Videossa, jossa esitellään joukko erilaisia ääniharjoituksia, olisi hyvä kuvailla, onko harjoitukset suunnattuja aloittelijoille vai edistyneimmille laulajille. Jos itse olisin opettamassa videolla, painottaisin videon alussa, että ääniharjoituksia tehdessä kannattaa laulaa vain niin korkealle ja matalalle kuin tuntuu hyvältä. Ylipäänsä yrittäisin herättää katsojan omaa analysointitaitoa mahdollisimman usein videon aikana ja kysyä ääneen ”miltä tuntui” -tyyppisiä kysymyksiä. Näin katsoja alkaisi toivon mukaan kehittämään omaa kehontuntemustaan laulaessaan.

Koska opettaja ei voi osallistua siihen, miten katsoja toteuttaa harjoituksia, opettajan on hyvä pyrkiä perustelemaan, miten ja miksi tekee niitä harjoituksia, joita on valinnut videolleen ja selittää niiden funktiot äänentuotossa. On tärkeää näyttää eteen miten harjoitukset tehdään ja selittää minkälaista ääntä sekä lopputulosta tavoitellaan harjoituksella. Näin videon katsoja voi itse päätellä, vastaavatko videolla esitetyt harjoitukset katsojan omia ääni-ihanteita joita haluaa tavoittaa sekä sopiiko juuri kyseisen opettajan opetustyyli katsojalle. Tällaiset asiat voivat auttaa tarkentamaan, täsmäävätkö katsojan ajatukset laulamisen opettajan ajatusten kanssa.

Videon aikana opettajan olisi hyvä muistuttaa katsojaa ylläpitämään hyvää asentoa keuhossa laulaessaan. Hyvää asentoa olisi myös hyvä demonstroida videossa tai ohjata katsojaa mahdolliseen aikaisempaan videoonsa, joka käsittelee hyvää lauluasentoa.

Videon lisätiedoissa olisi hyvä ehdottaa hyvien kaiuttimien käyttöä tai hyviä korvakulokkeita parhaan äänenlaadun varmistamiseksi.

5 POHDINTA

Tämän kirjallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä katsaus laulamisen itseopiskeluun YouTuben avulla, tuoda esille vuorovaikutuksen merkitystä laulun oppimisprosessissa sekä vertailla uutta itseopiskelumetodia ja perinteistä kontaktiopetukseen perustuvaa lauluopetusta keskenään.

Halusin kirjallisen opinnäytetyöni avulla tulla entistä enemmän tietoiseksi siitä, mikä merkitys opettajan ja oppilaan vuorovaikutuksella on laulun kontaktiopetuksessa. Aihepiiriin perehtymisen myötä ymmärrykseni vuorovaikutuksesta on syventynyt. Koska laulaminen on enemmän taitolaji kuin tietolaji, opettajan läsnäolo ja dialogi oppilaan kanssa oppimisprosessissa on merkittävässä osassa. Myös oppilaan yksilöllisten tarpeiden huomioiminen on väistämättä tärkeä tekijä laulunopiskelijan kehittymispolulla.

Kysymykseen ”Voiko YouTube-videoita hyödyntämällä oppia laulamaan kokonaisvaltaisesti” en voi antaa suoraa tai yksiselitteistä vastausta tämän kirjallisen opinnäytetyön perusteella. Se olisi tarvinnut laajemman mittakaavan kyselytutkimuksen tai esimerkiksi laulajien YouTube-videoiden käyttöön kohdentuvan seurantatutkimuksen, jossa vertailuryhminä olisi perinteiseen kontaktiopetukseen nojautuva opiskelijaryhmä sekä ainoastaan YouTuben opetusvideoihin nojautuvan ryhmän kehittyminen pidemmällä aikavälillä.

Uskon, että opetusvideot voivat olla hyvä lisä laulunopiskelussa, jos on aiempaa kokemusta laulutunneista kontaktiopetuksessa, kuten oppilaanikin totesi tämän opinnäytetyön kokeilussa. YouTube-videoista voi oppia ja niistä tiedoista voi hyötyä paljonkin, jos opiskelija on riittävän itseohjautuva sekä taitava analysoimaan itseään.

Kartoitin opinnäytetyössäni tällä hetkellä YouTubessa tarjolla olevaa laulopedagogien verkko-opetuskenttää ja esittelin YouTuben laulunopetustarjonnasta muutamia erilaisia löytämiäni sekä Suomessa että ulkomailla esillä olevia palveluvaihtoehtoja.

Haastattelu laulunopettaja ja vokologi Maarit Auran kanssa oli tärkeä osa tätä opinnäytetyötä. Valitsemani opinnäytetyön aiheen näkökulman kannalta oli merkityksellistä kuulla verkkopalveluja tarjoavaa laulunopettajaa Suomen lauluopetuksen kentältä. Haastateltuani Maarit Auraa voin todeta, että minulla on samanlaisia ajatuksia laulunopettamisesta verkossa kuin hänellä.

Verkko-opetuspalveluita, kuten laulukursseja ja lauluäänitteen palautepalveluita on nykyään jo paljon tarjolla. Mitä enemmän teknologia kehittyy tulevaisuudessa, sitä parempilaatuisia videotallennuslaitteista tulee, mikä parantaa opetusvideoiden ääni- ja video-
toiston laatua ja täten myös videon avulla oppimisen kokemuksesta tulee vielä hyödyllisempi. Kontaktiopetuksen ohella on jo nyt paljon erilaisia vaihtoehtoja opiskella laulua ja tulevaisuudessa uudet palvelut ja niiden toteutus tulevat luultavasti kasvattamaan laulunopetuksen työmarkkinoita verkossa. En kuitenkaan usko, että opetusvideot voivat korvata kokonaan kontaktiopetusta laulunopiskelussa. YouTuben laulunopetusvideot voivat olla hyödyllisiä ja inspiroivia herättäviä, sekä parhaimmillaan tukea kontaktiopetuksessa opiskelevaa laulunopiskelijaa.

Tämän opinnäytetyön työstämisen alkuvaiheessa pohdin laajemman laulun verkko-opetusta koskevan tutkimuksen tekemistä. Olisin voinut sisällyttää tutkimukseen myös esimerkiksi näkökulmaa Skypeä välityksellä toteutettavasta laulunopetuksesta. Käytettävissä olevan ajan puitteissa tein päätöksen rajata kirjallisen opinnäytteeni ainoastaan YouTubesta löytyviin opetusvideoihin.

Tämä opinnäytetyö on vain pintaraapaisu verkossa tapahtuvan laulunopetuksen maailmasta ja olisi mielenkiintoista nähdä jatkossa uusia tutkimuksia tästä aiheesta. Se miten teknologia kehittyy tulevaisuudessa tuo varmasti vieläkin edistyksellisempiä laitteita, keksintöjä ja sovelluksia, jotka tulevat vaikuttamaan siihen, miten verkkolaulunopetus tulee muuttumaan ja kehittymään kontaktiopetuksen rinnalla.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Jordan-Kilkki, P. & Kauppinen, E. & Korolainen-Viitasalo, E. (toim.) 2013. Musiikkipedagogin käsikirja Vuorovaikutus ja kohtaaminen musiikinopetuksessa. Suomen Yliopistopaino Oy. Tampere.

King, M. & Legge, A. 2007. The singer's handbook: a guide for aspiring singers. Faber Music Ltd. London.

Silvén, M. Kinnunen, R. Keskinen, S. 1991. Kohti itseohjautuvaa opiskelutaitoa. Painosalama OY Turku (Avoimen korkeakouluopetuksen julkaisuja: Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus)

Haastattelu

Aura, M. Haastattelu. Laulunopettaja, vokologi Maarit Auraa haastatteli toukokuussa 2019 Olivia Kyllönen.

Sähköiset lähteet

YouTube ja muut verkkosivustot

Viitattu 13.5.2019 https://www.youtube.com/results?search_query=how+to+sing+hello+by+adele

Viitattu 13.5.2019 <https://www.masteryourvoice.tv/>

Viitattu 13.5.2019 <https://www.youtube.com/freyacaseymusic>

Viitattu 23.4.2019 <https://www.yourvoicestudio.co.uk/can-you-learn-you-learn-to-sing-from-youtube-videos/>

Liite. 1: Oopperan juliste

Mozart

La Finta Giardiniera
opera à la carte

ohjaus
Marianna Metsälampi

musiikin ohjaus
Marko Autio

Sigyn-sali
Linnankatu 60, Turku

esitykset

5.4. klo 19
7.4. klo 14 & 19
8.4. klo 19
9.4. klo 19

lippuhinnat:
ennakkoon 12€/6€
ovelta 15€/8€, vain käteisellä

liput ennakkoon:
taideakatemia.tapahtumiin.fi

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Kuva 1. Oopperan juliste

Liite. 2: Linkki oopperan tallenteeseen

https://www.youtube.com/watch?v=TH9Lz7_KaJ4